J. Győri László

NYÚLJUNK

PÁRATLAN OLDAL - L. évfolyam 22. szám, 2006. június 2.

tiszta kézzel a történelem tiszta
és maszatos lapjaihoz!

"Ami például itt a közelmúltban bekövetkezett a választások során, ennek nem örülök, de egy bizonyos tekintetben hálás is vagyok a jelenleg az országunkat vezetőknek, mivel úgy érzem, hogy meghosszabbították az életemet. Én megvárom, amíg olyan kormánya lesz Magyarországnak, amilyet én és még hozzám hasonlóan sok honfitársunk, keresztény ember szeretne" - nyilatkozza a Vasárnapi Újságnak Bőzsöny Ferenc, a Magyar Rádió nyugalmazott főbemondója abban az interjúban, amelyet önéletrajzi könyve megjelenése alkalmából készítettek vele. Nem akármekkora bátorságról tanúskodik a nyilatkozat, hiszen a rádiós szabályzat az intézményben dolgozóknak nem teszi lehetővé személyes politikai nézeteik hangoztatását a rádió műsorában. Bőzsöny Ferencet és a műsor készítőit azonban nyilvánvalóan magasabb, morális szempontok vezérlik, amikor - hogy úgy mondjuk - túllépnek e mai kocsmán. Az interjúban Bőzsöny beszél nehéz élete fordulatairól: papi szemináriumba járt, ám 1952-ben az ÁVO feloszlatta a szemináriumot, Major atyát és szeminarista társait elvitte, ő utcára került. Sorsa - derül ki az interjúból - 1956 nyarán vett merőben atipikus fordulatot: felvették a rádióba bemondógyakornoknak, majd bemondónak.
Szerénysége nyilván tiltja, hogy megemlítse, én is csak kollégáinktól tudom, hogy ekkor kezdődött igazi kálváriája. A kommunizmus sötét évtizedei alatt a kommunista pribékek Bőzsönyt mindinkább belekényszerítették a belső ellenállásba. Álcázás volt csupán, hogy egészen 1989-ig magas funkciót viselt a rádiós pártvezetésben, korábban pedig már 1957-ben, a frissen megalakult rádiós KISZ-ben. Milyen embert próbáló, konspirációs feladat lehetett neki, aki ellensége volt a rendszernek, hogy kénytelen-kelletlen magára vegye a pártépítés nehéz terhét. Borenich Péter kollégám például, aki pályája kezdetén ugyancsak bemondóként dolgozott, mindvégig azt hitte, Bőzsöny merő pártépítő buzgalomból jár a nyakára és próbálja rábeszélni (sikertelenül), hogy lépjen be az MSZMP-be. Bőzsöny szándékának komor háttérről Borenich akkor mit sem sejtett, benne is csak most állt össze a kép. Mostanában sokat beszélgetünk erről a nehéz sorsú emberről, akit így próbára tett az élet. Ezekben a napokban éppen interjújának azokat a mondatait próbáljuk (nyelvileg és tartalmilag) értelmezni, amelyeket vallomásának a bevezetőben idézett gondolata előtt mondott:
"Na de hát Magyarországon általában az van, hogy akik elkövetnek dolgokat, megígérik a helyreigazítást, vagy ilyen súlyos törvénytelenségeket követnek el, és utána megígérik a korrekciót, azok rendszerint ugyanazok. Természetesen elmarad a felelősségre vonás, elmarad a büntetés, hiszen ugyanaz a kéz, amelyik összemaszatolta a történelem lapjait, azt valahogy meg kéne mosni előbb rendesen. [sic!] Vagy új kezek kellenek, amelyek hozzá mernek nyúlni a tiszta lapokhoz."